

การศึกษาลักษณะความวิตกกังวลประจำตัวและวิธีการเผชิญปัญหาของผู้ป่วยโรควิตกกังวลทั่วไป
ที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว

ชนัญดา รัตนธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

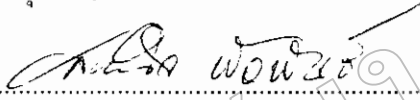
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

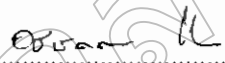
กรกฎาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

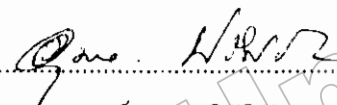
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ชนิษฐา รัตนธรรม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

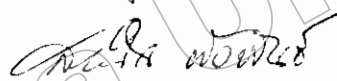
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

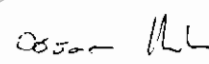

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอ. หญิง ดร.ชนัดดา แนนเกษร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

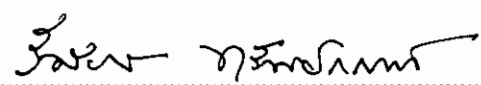

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ อุบล นิวัติชัย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอ. หญิง ดร.ชนัดดา แนนเกษร)

.....กรรมการ
(ดร.วรรณิกา อัสวชัยสุภิกรม)

คณะพยาบาลศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ราชันีร์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 30 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสะดวกและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์ ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้โอกาสผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้ ตลอดระยะเวลาสามปีที่ล้มลุกคลุกคลานกับงานวิจัย อาจารย์ได้เมตตาเสียสละเวลาอันมีค่าคอยให้คำปรึกษา คำแนะนำทางวิชาการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัย ทุ่มเทแรงกายแรงใจอย่างไม่เหน็ดเหนื่อยกับการที่ได้เป็นผู้ให้ แม้เวลาที่ผู้วิจัยท้อแท้ สิ้นหวัง อาจารย์เป็นผู้ให้สติและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์และเป็นการกำลังใจให้ผู้วิจัยเข้มแข็งอดทนผ่านวิกฤตมาได้ ถ้าเปรียบเทียบการเรียนรู้ของผู้วิจัยเป็นดอกบัวในน้ำ ผู้วิจัยก็เป็นบัวที่ยังไม่พ้นน้ำ โดยมีอาจารย์คอยรดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ยจนกระทั่งวันนี้ บัวดอกนี้มาอยู่เหนือน้ำได้เช่นเดียวกับบัวดอกอื่น ๆ ด้วยความมานะบากบั่นของอาจารย์ อุปมาฝนทั้งคือตัวผู้วิจัยให้เป็นเข็มที่แหลมคม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รอ.หญิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนิดดา แนนเกษร กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำทางวิชาการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งช่วย สนับสนุนให้กำลังใจเป็นอย่างดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมวิจัยทุก ๆ ท่าน

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อดวงจันทร์ คุณแม่วิภารัตน์ รัตนธรรม ที่ให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณคุณฐนวัฒน์ ดวงรัตน์ ผู้อยู่เคียงข้างผู้วิจัยตลอดเวลา และคุณพรทิพย์ โพธิ์มูล ผู้เป็นกำลังใจและเสียสละเวลามาเป็นผู้ช่วยในการทำวิจัยครั้งนี้ สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระหว่างการศึกษาให้กับผู้วิจัยจนสามารถบูรณาการความรู้มาใช้ในการงานวิจัยครั้งนี้ จนมาถึงวันที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

ชนัญดา รัตนธรรม

46921600: สาขาวิชา: การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช; พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คำสำคัญ: ผู้ป่วยโรควิตกกังวล/ ลักษณะความวิตกกังวลประจำตัว/ วิธีการเผชิญปัญหา

ชื่อนิตยา รัตนธรรม: การศึกษาลักษณะความวิตกกังวลประจำตัวและวิธีการเผชิญปัญหาของผู้ป่วยโรควิตกกังวลทั่วไปที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว (THE STUDY OF TRAIT ANXIETY AND COPING STRATEGIES AMONG GENERALIZED ANXIETY DISORDER PATIENTS RECEIVING TREATMENT FROM SA KAE0 RAJANAKARINDRA PSYCHIATRIC HOSPITAL, SA KAE0 PROVINCE.)

คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สายใจ พัวพันธ์, Ph.D., ชนิดดา แนนเกษร, Ph.D. 64 หน้า.

ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความวิตกกังวลประจำตัวและวิธีการเผชิญปัญหาของผู้ป่วยโรควิตกกังวลทั่วไปที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยโรควิตกกังวลทั่วไป จำนวน 160 คน เป็นเพศชายร้อยละ 54.4 และเพศหญิงร้อยละ 45.6 เก็บข้อมูลด้วยการให้ผู้ป่วยตอบแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามลักษณะความวิตกกังวลประจำตัว และแบบสอบถามวิธีการเผชิญปัญหา (ที่กลุ่มตัวอย่างใช้ก่อนเข้ารับการรักษา) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์โดยการทดสอบสัดส่วน

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความวิตกกังวลประจำตัวในระดับปานกลางมีมากที่สุด จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.5 ความวิตกกังวลประจำตัวระดับเล็กน้อย จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.3 และ ระดับสูงถึงรุนแรง จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3
2. วิธีการเผชิญปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างใช้บ่อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ วิธีปลอบใจตนเอง 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.6 วิธีอ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.8 และวิธีดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้จ่ายเสพติด จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.4 ตามลำดับ โดยรวมกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหา 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.8 และแบบมุ่งแก้อารมณ์ 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.3 หรือมีสัดส่วนของวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหา: วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาคือ 1:6.3
3. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความวิตกกังวลประจำตัวกับวิธีการเผชิญปัญหาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิธีการเผชิญปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างใช้พบว่า ปัจจัยด้านการอยู่อาศัยร่วมกับครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับวิธีการเผชิญปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ความเพียงพอของรายได้ กับวิธีการเผชิญปัญหาไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยโรคจิตกักขังทั่วไปก่อนเข้ารับการรักษาจาก จิตแพทย์มีส่วนของการเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้อารมณ์มากกว่ามุ่งแก้ปัญหา ดังนั้นการส่งเสริมวิธีการแก้ปัญหา จึงเป็นสิ่งที่พยาบาลจิตเวชควรให้ความสนใจอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเสี่ยงและผู้ป่วยโรคจิตกักขังทั่วไปพยาบาลผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง จำเป็นต้องพิจารณาให้การบำบัดทางจิตสังคม ที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง ได้มากขึ้น

46921600: MAJOR: MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING; M.N.S.
(MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING)

KEYWORDS: ANXIETY DISORDER PATIENTS/TRAIT ANXIETY/COPING STRATEGIES

CHANIYADA RATTANATUM: THE STUDY OF TRAIT ANXIETY AND
COPING STRATEGIES AMONG GENERALIZED ANXIETY DISORDER PATIENTS
RECEIVING TREATMENT FROM SA KAE0 RAJANAKARINDRA PSYCHIATRIC
HOSPITAL, SAKAE0 PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: SAICHAI PUAPAN, Ph.D.,
CHANUDDA NABKASORN, Ph.D. 64 P. 2010.

The main purpose of this study was to examine trait anxiety and coping strategies of Generalized Anxiety Disorder (GAD) patients receiving treatment from Sa Kae0 Rajanakarindra Psychiatric Hospital. The sample consisted of 160 GAD patients (87 male 54.4% and 73 female 45.6%). The patients were asked to answer 3 questionnaires including Data Recording Form, State-Trait Anxiety Inventory Form Y-2 and Coping Strategies Survey. Data was analyzed using frequency, percentage, means, standard deviation and Chi-Square Test.

The results were as follows:

1. The mean score of anxiety trait was 45.3 (SD = 8.23). The majority of GAD patient (n = 108, 67.5%) had moderate level of trait anxiety; 42 patients or 26.3% were at mild level of trait anxiety; and 10 patients or 6.3% were at severe level.
2. The three most common coping strategies employed by these GAD patients were self soothing 25.6% (n = 41); reading book, watching movie and listening to music 13.8% (n = 22); and drinking alcohol, smoking and using drug 9.4% (n = 15). Based on coping focus, 22 patients or 13.8% used problem-focused and 138 patients or 86.3% used emotional-focused
3. There was no statistical relationship between trait anxiety and coping strategies of GAD patients.
4. Examination of the relationship between personal factors and coping strategies employed by the GAD patients indicated that living with family had significant relationship with coping strategies at .01 level. However, there was no relationship between other personal factors (gender, age, educational level, marriage status and the sufficiency of income) and the coping strategies.

According to the results, it is more likely that GAD patients used emotional-focused rather than problem-focused. Psychiatric nurses should pay authentic attention in promoting appropriate problem solving strategies for individuals. Particularly for risk groups or GAD patients, advanced psychiatric nurses should provide psychosocial treatment which encourages individuals' potential and independence, moreover, to decrease compliance to medication.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความวิตกกังวล	6
โรควิตกกังวลทั่วไป (Generalized Anxiety Disorders: GAD)	10
รูปแบบการปรับตัวต่อความเครียดของสจิวต์ (The Stuart Stress Adaptation Model)	
และวิธีการเผชิญปัญหาของบุคคลที่มีความวิตกกังวล	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	39
สรุปผลการวิจัย	39
อภิปรายผลการวิจัย	41
ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	53
ภาคผนวก ก	54
ภาคผนวก ข	56
ภาคผนวก ค	61
ประวัติย่อของผู้วิจัย	64

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	31
2 ลักษณะความวิตกกังวลประจำตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	32
3 วิธีการเผชิญปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	33
4 ประเภทของวิธีการเผชิญปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	34
5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความวิตกกังวลประจำตัวกับรูปแบบวิธีการเผชิญปัญหา ของกลุ่มตัวอย่าง.....	35
6 ค่าสัดส่วนลักษณะความวิตกกังวลประจำตัวกับวิธีการเผชิญปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	35
7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบวิธีการเผชิญปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	37
8 ค่าสัดส่วนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบเผชิญปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	38

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	Biopsychosocial Components of the Stuart Stress Adaptation Model	18
---	--	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University